Opłata ryczałtowa uiszczona gotówką.

SAMORZĄD POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna: 2 złote
numer pojedyńczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem
Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł.
1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł.
drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 5 Będzin, dnia 15 marca 1925 roku. Rok 2

DZIAŁ URZĘDOWY

Przepisy

dotyczące bezpieczeństwa publicznego i ochrony dróg w Województwie Kieleckim.

Na zasadzie § 59 Rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewn. z dnia 26-go czerwca 1924 roku, regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 61/1924 r. poz. 611) ogłasza się następujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa publicznego i ochrony dróg w Województwie kieleckiem:

1) Zabrania się niszczyć i uszkadzać drogi publiczne, oraz wszelkie przynależności i urządzenia drogowe, w szczególności zaś wzbronionem jest:

a) włóczenie na drogach publicznych przedmiotów mogących psuć drogę;

b) zanieczyszczanie drogi oraz rzucanie na drogę przedmiotów oraz materjałów, mogących kaleczyć nogi ludzi i zwierząt lub rwać obręcze gumowe pojazdów;

c) tratowanie rowów, skarp i pasów przydrożnych przez przejeżdżanie po nich, przepędzanie bydła i trzody;

d) skopywanie poboczy (burt) i skarp, jako też zasypywanie rowów, kanałów i przepustów drogowych, wreszcie zaorywanie drogi;

e) używanie do hamowania wozów łańcuchów, haków i innych przyrządów, które niszczyłyby drogę;

f) łamanie i kaleczenie drzewek przydrożnych i wyrywanie ochraniających je kołów; zanieczyszczanie i psucie znaków drogowych, kilometrowych, ostrzegawczych, drogowskazów i t. p.; uszkadzanie w jakikolwiek sposób urządzeń telefonicznych i telegraficznych.

2) Zabrania się osobom nieuprawnionym korzystać z trawy, rosnącej w rowach przydrożnych, na skarpach oraz na pasach przydrożnych.

3) Zabrania się bez pozwolenia właściwego Zarządu drogowego składać na drodze wszelkiego rodzaju materjały, narzędzia, towary i t. p.

4) Zabrania się rozkładać otwarte ogniska w odległości mniejszej niż 150 metrów od mostów drewnianych lub konstrukcji mieszanej żelazno drewnianej, zaopatrzonych w odpowiednie tablice ostrzegawcze — oraz palić tytoń na takich mostach. Również zabrania się przechodzić i przejeżdżać z ogniem lub niezamkniętem paleniskiem maszyn po mostach z drewnianemi pokładami, wreszcie rozniecać ogień, zakładać popasy lub noclegi pod wszelkiemi mostami.

5) Ruch pieszy grupami (pochody, proceje, pogrzeby i t. p.) winien o ile możności zajmować tylko prawą połowę jezdni (w kierunku ruchu).

6) Ruch pojazdów zaprzęgowych i zwierząt pędzonych lub prowadzonych na drogach winien odbywać się tylko prawą stroną drogi, na drogach zaś bitych i brukowanych prawą stroną twardej nawierzchni. Wymijanie winno odbywać się w prawo, wyprzedzanie w lewo.

7) Na ostrych skrętach i skrzyżowaniach dróg oraz na mostach drewnianych lub konstrukcji mieszanej żelazno-drewnianej, dłuższych nad 20 metrów, zabrania się jechać z szybkością większą niż 6 klm. na godzinę.

8) Zabrania się urządzać postoje na drodze. W razie przypadkowego wstrzymania jazdy należy wóz sprowadzić na prawą stronę jezdni (w kierunku ruchu), jaknajdalej od środka drogi, a przy odejściu woźnicy od wozu — konie wyprządz.

9) Wszystkie pojazdy, znajdujące się na drogach publicznych, poza obrębem miejsca zamieszkania właściciela (wsi, osady, miasta i t. p.), z wyjątkiem osobowych pojazdów, nie służących dla celów zarobkowych, winny mieć napisy, względnie być zaopatrzone w tablice o wymiarach nie mniej niż 25×15 cm., umieszczoną z lewej strony pojazdu, a zawierającą jasno i czytelnie wypisane w języku polskim imię, i nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela, lub też nazwę i adres firmy, fabryki, majątku i t. p. Termin przystosowania wozów do wymagań, zawartych w powyższym paragrafie ustala się do dnia 18 lipca 1925 r.

Każdy pojazd, znajdujący się nocą na bitej lub brukowanej drodze publicznej, winien być z nastaniem ciemności oświetlony przynajmniej jednem białem światłem, widocznem zdaleka.

10) Każda osoba, jeżdżąca na rowerze po drogach publicznych, winna zaopatrzyć się w imienną kartę rowerową, wydaną przez starostwo. Kartę powyższą winni używający rowerów na drogach publicznych mieć przy sobie i okazywać na każde żądanie organów, wymienionych w p. 17 niniejszych przepisów,

11) Rowery, używane do jazdy na drogach publicznych, winny być zaopatrzone w dobrze działający hamulec oraz w dzwonek, jako sygnał ostrzegawczy, a z chwilą nastania mroku oświetlone latarką o białem świetle.

12) Zabrania się używać do jazdy na rowerze chodników w obrębie miast i miejsc zamieszkałych.

13) Zabrania się rzucania na przejeżdżające po drogach pojazdy wszelkich przedmiotów oraz układania na drogach barykad z kamieni, drzewa i innych przedmiotów,

14) Zabrania się pozostawiać dzieci na jezdni dróg publicznych bez opieki, oraz wypuszczać na drogi zwierzęta i ptactwo domowe.

15) Zabrania się jeździć saniami po drogach publicznych bez dzwonków lub grzechotek.

16) Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów powyższych jest obowiązkiem zaprzysiężonej służby drogowej, organów policji państwowej i urzędów gminnych.

17) Winni przekroczenia przepisów niniejszych będą karani w myśl postanowień Ustawy z dnia 7-go października 1921 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 89 poz. 656) o przepisach porządkowych na drogach publicznych, o ile dane przekroczenie nie podlega karze surowszej.

Kielce, dnia 12 listopada 1924 r.

Wojewoda (--) MANTEUFFEL.

Powyższe przepisy podaję do publicznej wiadomości

STAROSTA: **Trzciński.**

Kronika urzędowa.

Nowa taryfa pocztowa i telegraficzna.

D. 15 b. m. obowiązywać zacznie nowa taryfa pocztowa i telegraficzna, w której niektóre opłaty, w stosunku do obecnej podwyższono, niektóre zniżono.

List zwykły opłacać się będzie jak dotychczas 15 gr. (przy wadze do 20 gram.), lub 30 gr. (przy wadze od 20 — 250 gram.). List polecony kosztować będzie 45 gr. Za pośpiech opłata jest zmieniona i wynosić będzie w dalszym ciągu 50 gr. (list polecony „expres" kosztować będzie 95 gr.). Jeżeli nadawca żąda przy nadaniu poświadczenia odbioru, lub poświadczenia wpłaty, opłaca 30 gr. (dotychczas 20 gr.) za to samo żądanie po nadaniu opłata wynosi 60 gr. (dotychczas 40 gr.). Z 20 na 30 gr. podwyższono opłaty: za nadanie przesyłki za pobraniem lub zleceniem, za nadanie posyłki poleconej poza godzinami urzędowemi, za zmianę adresu lub zarządzenie zwrotu przesyłki, za reklamację przesyłki pocztowej, za wydanie duplikatu i t. d. W taryfie telegraficznej podwyższono: opłata zasadnicza za wyraz z 8 gr. na 10 gr. za telegramy zwykłe (najmniej 1 zł.), i 24

do 30 gr. za telegramy pilne (najmniej 3 zł.). Takie same stawki opłacać się będzie za wyrazy zapłaconej odpowiedzi. Opłatę od wyrazu telegramów prasowych podwyższono z 4 na 5 gr.

Zorganizowanie Wojewódzkiej Rady wodnej na obszarze Województwa Kieleckiego.

Ustawa wodna z dnia 19/9 1922 r. w art. 238 przewiduje utworzenie w każdym Województwie Rady Wodnej, jako organu opinjodawczego w zakresie ważniejszych spraw gospodarstwa wodnego na terenie Województwa.

Niezależnie od tego opinja Wojewódzkiej Rady Wodnej ma być wysłuchana przez władze wodne w zakresie: 1) odprowadzania wody lub innych płynów ponad miarę powszechnego użytkowania do wód płynących.

2) spławu tratew i spustu drzewa na wodach prywatnych

3) zaniechania utrzymania wody publicznej, uregulowanej na podstawie zatwierdzonego planu,

4) zawiązania przymusowej spółki wodnej (Związku wałowego).

5) udzielania pozwoleń wodno-prawnych na zakłady do piętrzenia wody na wodach publicznych.

Powyższy zakres działania określony szczególnej w punkcie 1, 4, 5, wskazuje, iż organ ten może odegrać b. ważną rolę w zakresie gospodarstwa wodnego na terenie Województwa, zwłaszcza, że Wojewódzka Rada Wodna, uprawniona jest w zakresie spraw wodnych przedkładać samodzielnie opinję bezpośrednio właściwym ministrom. Na terenie Województwa Kieleckiego Woj. Rada Wodna została już zorganizowana i w drodze wyborów, przeprowadzonych w dniu 15 XII 1924 r. w urzędzie Województwa kieleckiego, zostali powołani na członków z ramienia korporacji rolniczych: 1) p. Michał Popiel z Wójczy 2) p. Ludwik Bayer z Machori z ramienia korporacji przemysłowych i rękodzielniczych: 1) p. Gadomski F. z Sosnowca p. Siłuszek z Sosnowca; z ramienia Rady Wojewódzkiej: 1) p. Dr. Maczkoski Józef, z Częstochowy 2) p, Łuniewski Gabryel z Gnojna.

Na zastępców powołano z ramienia korporacji przemysłowych i rękodzielniczych: 1) p. Edwarda Jankowskiego z Boduchowa 2) p. Artura Ciechowskiego z Zawiercia; z ramienia Rady Wojewódzkiej: 1) p. Dr. Adama Piwowora z Dąbrowy Górniczej 2) p. Józefa Dobrowolskiego z Grabek. Ponieważ przeciw wyborom powyższym nie wniesiono w terminach ustawowych sprzeciwów przeto wybory uprawomocniły się i skład Wojewódzkiej Rady Wodnej, jest ostatecznie ustalony. Obecność w Radzie powyższej dwóch członków oraz dwóch zastępców z Zagłębia Dąbrowskiego pozwala przypuszczać, że nieuregulowane sprawy gospodarstwa wodnego Zagłębia, znajdą w Radzie Wojewódzkiej nietylko należyte zrozumienie ale co więcej i odpowiednich rzeczników.

Projekt noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Dnia 11 lutego b. r. Rada Ministrów uchwaliła projekt noweli do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, który w najbliższej przyszłości znajdzie się pod obradami ciał ustawodawczych.

Nowela wprowadza następujące brzmienie art. 129 ustawy przemysłowej z dnia 14 maja 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 58 poz. 412) w związku z art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust Nr. 94 poz. 747).

"Związkom Komunalnym przysługuje prawo opodatkowania na potrzeby samorządu przedmiotów, podlegających państwowemu podatkowi przemysłowemu, tylko w postaci dodatku do tego podatku:

a) o ile chodzi o przedsiębiorstwa i zajęcia, podlegające państwowemu podatkowi od obrotu, do wysokości 1/4 części tego podatku;

b) nadto od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć do wysokości 30% każdocześnie przez państwo pobieranej ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych."

Z postanowienia powyższego wynika znaczne rozszerzenie komunalnego źródła dochodowego, które stanowią patenty (ceny świadectw przemysłowych). Ażeby zaś zobrazować sobie stosunek wpływów z podatku obrotowego, które zapewnić może samorządom nowela, do wpływów, które z tego tytułu zapewniały dotychczasowe przepisy ustawowe, należy skreślić pokrótce ustalone w projekcie noweli podstawy wymiaru państwowego podatku obrotowego. Stawka tego podatku wynosi wedle noweli zasadniczo 2% od obrotu.

Stawka ta zniża się jednak do 1 proc. od obrotu, osiągniętego przez przedsiębiorstwa przemysłowe ze sprzedaży wydobytych surowców lub wyprodukowanych towarów, o ile artykuły te zostały nabyte również przez inne przedsiębiorstwa przemysłowe celem dalszej przeróbki, względnie zużycia w prowadzonym przemyśle. Tu zatem właściwie samorząd traci, bo zamiast dawnych 0,5 proc. otrzyma tylko 0,25 proc. od obrotu tych przedsiębiorstw. Gdy się jednak zważy, że to obniżenie podatku obrotowego od powyższych przedsiębiorstw wpłynie korzystnie na na ożywienie obrotu surowcami i półfabrykami, to należy przewidywać, że efekt tego podatku nie będzie mniejszy, niż dotychczas. Obniżenie zaś stawki tego podatku należy powitać z zadowoleniem, bo przyczynić się może ono do podniesienia przemysłu krajowego.

Wyższą natomiast od zasadniczej jest stawka podatku od obrotów przedsiębiorstw kredytu krótkoterminowego, jakoteż domów bankowych i kantorów wymiany, oraz od obrotów z operacyj kredytu krótkoterminowego (bankowych) w instytucjach kredytu długoterminowego (obroty z operacyj kredytu długoteminowego są zwolnione od podatku). Stawka ta wynosi 3 proc. od obrotu, jest zatem wyższa od zasadniczej, niższa jednakże, niż dotychczas, wynosiła bowiem od obrotu tych przedsiębiorstw 5 proc. Samorząd zyskuje tu o tyle, że dawniej brał 0,5 pr.

od obrotu, zatem w stosunku od stawki państwowego podatku 10 proc. tegoż podatku, obecnie zaś otrzymałby 25 proc. podatku państwowego, czyli 0,25 proc. od obrotu.

Wedle stawki wyższej opłacają również podatek obrotowy, w myśl projektowanej noweli, i przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą przedmiotów zbytku. Nowela bowiem uchyla moc obowiązującą ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 79, poz 528) o opłacie stemplowej od sprzedaży przedmiotów zbytku, dzieli przedmioty zbytku na dwie kategorje (zaliczając do I kategorji 13, zaś do II — 9 rodzajów przedmiotów zbytku) i ustanawia podatek obrotowy dla I kategorji wedle stawki 6 proc. od obrotu, zaś dla II kategorji — wedle stawki 4 proc. Dla samorządu jest to zatem źródło nowe, gdyż we wpływach z podatku od sprzedaży przedmiotów zbytku, wedle zacytowanej wyżej ustawy, nie uczestniczył i to źródło dość znaczne ($1^1/_2$, względnie 1 proc. od obrotu).

Wreszcie nowela zwraca się swem ostrzem przeciw rozwojowi pośrednictwa między producentem a konsumentem, podrażającego w znacznym stopniu ceny rynkowe na niekorzyść tak spożywców, jak i producentów. Nowela projektuje dla przedsiębiorstw komisowych i przedsiębiorstw pośrednictwa handlowego podatek obrotowy wedle stawki 10 proc. od obrotu. Czy zamierzony przez to cel uda się osięgnąć t. j. czy uda się zmniejszyć liczbę pośredników, przez których ręce przechodzi obecnie towar od producenta do konsumenta i którzy żyją kosztem konsumenta, to będzie zależało w znacznym stopniu od sprawności aparatu wymiarowego, t. j. od tego, czy aparat ten zdoła uchwycić prawdziwy obrót pośrednika. O ile podatek ten nie wywoła wogóle likwidacji odnośnych przedsiębiorstw w związku z niewątpliwie wysokiemi stawkami, to komuny mogą mieć z tytułu tego podatku poważny dochód, wynoszący 2,5 proc. obrotu zamiast dawnych 0,5 proc.

WIEŚCI WAŻNE.

Po zakończeniu kursów rolniczych w Wojkowicach Kościelnych.

W czasie od 15 do 28 lutego r. b. odbywały się kursy rolnicze na pow. fermie rolnej w Wojkowicach Kościelnych. Program kursów obejmował wykłady:

1) „O samorządzie" — p. starosta A. Trzciński, 2) „Nauka o Polsce" — p Wł. Szafruga, 3) „O ustroju Państwa" — p. Ziemba, 4) Znaczenie współdzielczości w rolnictwie, organizacja wsi i gospodarstwa p. Bacia, 5) Budowa i życie rośliny — p. J. Gajewski, 6) Uprawa i nawożenie, 7) Hodowla bydła, trzody, kur i drobiu — p. Gajewski 8) Sadownictwo i ogrodnictwo — Zyg. Ulinkiewicz.

Wykład wstępny „O samorządzie" w nader jasnej i dostępnej formie wygłosił Pan Starosta A. Trzciński, przy licznie zgromadzonej rzeszy miejscowych obywateli i kursistów. Następne wykłady odbywały się codziennie w formie praktycznych i poglądowych demonstracji i wykładów teoretycznych bogato ilustrowanych przeźroczami. Na kurs było zgłoszonych około 80 kandydatów, ze względu na szczupłe pomieszczenie na fermie przyjętych zostało tylko 30-tu, z czego 27 uczęszczało stale.

Wszyscy słuchacze podczas trwania kursów żywo interesowali się wykładami i skrzętnie notowali sobie dotychczas prawdy z dziedziny nowszej nauki rolnictwa. Niezwykłe zainteresowanie wywołały demonstracje robót ogrodniczych i sadowniczych, które w wielce przystępny i żywy sposób, pokazywał p. ogrodnik Klimkiewicz. Słuchacze reprezentowali 16 gmin wiejskich powiatu.

Myśl zgromadzenia na kursy po jednym względnie po dwóch słuchaczy z każdej gminy miała na celu jaknaj-powszechniej rozpropagować idee postępowej i zorganizowanej pracy na roli. Zbyt krótki termin nie pozwolił na wszechstronne omówienie na kursach całokształtu spraw organizacji gospodarstwa i ten brak słuchacze dopełnić będą musieli drogą samokształcenia w kółkach rolniczych.

Nie możemy tu nie podkreślić, iż ogół słuchaczy nadspodziewanie znalazł się przygotowany do poważnego i sumiennego traktowania pracy na kursach. Z ludźmi o tym pokroju w krótkim bardzo czasie dokonać można b. wiele. Niestety, jak dało się wśród nich słyszeć, niewielu mają w swych stronach ludzi zdrowo myślących, myślących o postępie wogóle.

Dumni będziemy bardzo, jeśli poważny nastrój na kursach i sumienna praca pp. gospodarzy trwać będzie w nich po powrocie do swych domów i jeśli dana im wiedza rolnicza przyczyni się do częściowego przynajmniej ich dobrobytu.

Nie wątpimy również, że pp. kursiści zaszczepią wśród swego ogółu myśl obowiązku pracy: „Jeden dla wszystkich, wszyscy dla jednego" — myśl, pod hasłem której wskazana jest droga do uzdrowienia fatalnych stosunków na wsi i poprawy materjalnej gospodarstw.

Całkowity kurs nauki przesłuchali: pp. 1) Bajan Mateusz z Pińczyc, 2) Łabuś Antoni, 3) Kamiński Jan, 4) Kłosek Jan, 5) Siwek Władysław, 6) Papuła Wład., 7) Jeszke Jan, 8) Korusiewicz Wiktor, 9) Leśniak Bronisław, 10) Pawełczyk Paweł, 11) Kubański Teofil, 12) Szczepańczyk Józef, 13) Słabosz Józef, 14) Wojtyla Władysław, 15) Bacior Wojciech, 16) Bacia Bolesław, 17) Dąwczyński Stanisław, 18) Kawka Stanisław, 19) Pilarz Stefan, 20) Zimny Wojciech, 21) Marchewka Antoni, 22) Sosnowski Marcin, 23) Opara Jan, 24) Pańta Józef, 25) Czapla Władysław, 26) Kulerak Wojciech, 27) Dziuk Leon.

W dniu 28/II wśród serdecznego i miłego nastroju kursy w Wojkowicach Kościelnych zostały zakończone serdecznem pożegnaniem słuchaczów przez Pana zastępcę Starosty Cz. Kowalskiego w obecności p. A. Latuska, Sekretarza Sejmiku, p. Feliksa Głażewskiego, członka Wydziału Powiatowego, Kierownika kursów i prelegentów.

Okólnik

Ministerstwa Wyznań Relig. i Oświec. Publicznego w sprawie wydania orzeczeń organizacyjnych dla publicznych szkół powszechnych.

1. Dotychczas na podstawie obowiązujących przepisów inspektorowie szkolni przedkładali, w razie zamierzonej budowy publicznej szkoły powszechnej wniosek o zatwierdzenie budowy szkoły, obejmujący cały szereg poszczególnych spraw, a więc: sprawę zatwierdzenia punktu szkolnego, obwodu szkolnego stopnia organizacyjnego, szkiców, względnie ostatecznego projektu, kosztorysu, planu sfinansowania oraz inne.

Okazało się jednak, że szereg przedłożonych w ten sposób wniosków o budowę szkół nie mógł być zatwierdzony, gdyż założenie szkoły w danej miejscowości, względnie w danym punkcie tej miejscowości, lub też projektowany obwód szkolny, lub wreszcie stopień organizacyjny szkoły, nie czyniły zadość wymaganiom planowej sieci szkolnej.

W tych wypadkach, uciążliwe, a nawet kosztowne prace przygotowawcze, wykonane przez czynniki lokalne, np. sporządzenie szkiców, projektów, lub opracowanie planu sfinansowania były zmarnowane, co rzeczywiście nieraz mogło spowodować wśród miejscowej ludności zawód, a nawet zniechęcenie do podjęcia dalszej akcji budowy szkoły.

2. Dla uniknięcia na przyszłość tego rodzaju niepożądanych wypadków, Ministerstwo niniejszem zarządza, aby w razie powzięcia inicjatywy budowy szkoły przed rozpoczęciem właściwych prac przygotowawczych do budowy, np. szkiców i projektów, uzyskać przedewszystkiem t. zw. orzeczenie organizacyjne dla danej szkoły.

W tym celu, inspektor szkolny przedłoży kuratorjum wniosek o zatwierdzenie: a) punktu szkolnego b) obwodu szkolnego i c) stopnia organizacyjnego projektowanej do budowy szkoły.

3. Kuratorjum po rozpatrzeniu wniosku prześle go wraz ze swoją opinją Ministerstwu, a w razie zgody Ministerstwa wyda stosowne orzeczenie organizacyjne dla danej szkoły

Po otrzymaniu orzeczenia organizacyjnego, miejscowe czynniki już bez obawy jakiegokolwiek nieporozumienia lub zawodu będą mogły przystąpić do wykonania koniecznych prac przygotowawczych do budowy szkoły.

Przedkładanie takich wniosków w sprawie orzeczeń organizacyjnych dla poszczególnych szkół będzie konieczne aż do czasu opracowania i zatwierdzenia planu sieci szkolnej dla całego terytorjum Rzeczypospolitej. Ministerstwo zaznacza, że przedkładanie tych wniosków winno następować tylko w tym wypadku, kiedy są konkretne widoki przeprowadzenia budowy szkoły w czasie najbliższym i rzeczą więc będzie inspektorów szkolnych—po ewentualnem porozumieniu się z gminami i organami nadzorczymi nad gminą zorjentować się, czy budowa szkoły w obecnych warunkach może być rzeczywiście w czasie najbliższym przeprowadzona Masowe przedkładanie całego szeregu oddzielnych wniosków co do szkół, których budowa w prędkim czasie nie mogłaby być przeprowadzona, byłoby, wobec mającego w najbliższych latach nastąpić opracowania planu sieci szkolnej dla całej Rzeczypospolitej, niecelowe i spowodowałoby tylko zbędną pracę.

4. Dotychczas przedkładane przez inspektorów szkolnych wnioski o zatwierdzenie punktu szkolnego, obwodu szkolnego i stopnia organizacyjnego projektowanej do budowy szkoły, wymagały w wielu wypadkach dodatkowych wyjaśnień i uzupełnień, co oczywiście utrudniało rozpatrzenie tych wniosków i przewlekało sprawę definitywnego ich załatwienia. Dla uniknięcia tego na przyszłość Ministerstwo zarządza, aby inspektorowie szkolni przy opracowaniu i przedkładaniu powyższych wniosków kierowali się wskazówkami niżej podanemi.

W myśl ustawy o budowie publicznych szkół powszechnych, budynki szkolne mogą być wznoszone tylko dla szkół założonych zgodnie z obowiązującymi przepisami, a więc szkół przewidzianych w planie sieci szkolnej, ułożonej według zasad, podanych w ustawie o zastosowaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych. Aby plan sieci szkół powszechnych odpowiadał tym zasadom, winien być opracowany i zatwierdzony jednocześnie, jeżeli nie dla całego terytorjum Rzeczypospolitej, to przynajmniej dla oddzielnych, lecz znacznych obszarów Państwa.

Aby racjonalnie opracować plan sieci szkolnej, musimy operować znaczniejszem terytorjum z tego powodu, że od zaprojektowania jakiegokolwiek obwodu szkolnego zależy nietylko zaprojektowanie stykających się z nim obwodów szkolnych, ale i zaprojektowanie obwodów dalszych. Wadliwe rozwiązanie sieci szkolnej na nieznacznym nawet obszarze, niweczy nieraz korzystne możliwości rozwiązania sieci szkolnej na obszarze bardzo rozległym. Takie zazębienie i wzajemna zależność obwodów szkolnych rozciągać się musi nieraz na bardzo znaczną odległość w różnych kierunkach, tembardziej, że granice terytorjalne podziału administracyjnego nie mogą stanowić przeszkody do racjonalnego utworzenia obwodów szkolnych, aczkolwiek ze względów ściśle administracyjnych byłoby pożądane, aby granice obwodów szkolnych nie przecinały granic terenowych jednostek podziału administracyjnego.

Do czasu więc zatwierdzenia planu sieci szkolnej na całem terytorjum Rzeczypospolitej, należy, przy powzięciu inicjatywy budowy publicznej szkoły powszechnej w pewnej miejscowości dokładnie rozważyć, czy wybór danej miejscowości oraz punktu dla szkoły w tej miejscowości, a następnie zaprojektowanie obwoidu tej szkoły i wyznaczenia jej stopnia organizacyjnego będą czyniły zadość zasadom planowej siec-

szkolnej i pozwolą w przyszłości na racjonalne, w myśl obowiązującej ustawy, utworzenie obwodów sąsiednich.

Zaprojektowanie sieci szkolnej polega na wyznaczeniu odpowiednich punktów szkolnych i na utworzeniu obwodów szkolnych szkół projektowanych.

Przez punkt szkolny należy rozumieć nie samą tylko miejscowość, w której winna być założona szkoła, ale takie miejsce, w którem może być w tej miejscowości wzniesiona szkoła.

Wybór miejscowości, w której w myśl zasad sieci szkolnej winna być założona szkoła, w niektórych wypadkach nie ulega żadnej wątpliwości; dotyczy to np. tych miejscowości, w których liczba dzieci szkolnych przekracza 300. Do miejscowości o nieco mniejszej liczbie dzieci już mogą się nieraz odnosić pewne wątpliwości, ale wogóle jako przybliżoną zasadę można przyjąć to, iż prawie żadnej wątpliwości nie ulega konieczność założenia szkoły w miejscowości, w której liczba dzieci, przekracza 150. W tych więc wypadkach zaprojektowanie szkoły sprowadza się do wyznaczenia miejsca pod szkołę i utworzenia odpowiedniego obwodu szkolnego.

Nie mniejsze wątpliwości, jak przy wyborze punktu szkolnego, nasuwają się także przy tworzeniu racjonalnego obwodu szkolnego. I tutaj w niektórych, coprawda nielicznych, wypadkach utworzenie odpowiedniego obwodu szkolnego nie ulega wątpliwości; ma to miejsce wtedy, kiedy jedna miejscowość, ewentualnie dwie lub więcej pobliskich miejscowości tworzą całość, wyodrębniającą się terenowo od miejscowości sąsiednich (np. delta przy ujściu rzeki, albo odosobniona miejscowość wśród bardzo rozległych lasów), tak, że niezależnie od tego, jakie obwody szkolne mogłyby być zaprojektowane w sąsiedztwie, musi być utworzony obwód szkolny dla tej jednej miejscowości, względnie dla tych kilku miejscowości pobliskich. W tych wypadkach zaprojektowanie szkoły sprowadza się znowu tylko do wyznaczenia miejsca pod szkołę.

W przeważnej jednak liczbie wypadków i wybór miejscowości w której powinna być szkoła, i wyznaczenie miejsca pod szkołę, i utworzenie odpowiedniego obwodu szkolnego nasuwają cały szereg wątpliwości, które nie mogą być usunięte, o ile, oprócz obwodu dla szkoły, która ma się budować, nie zostaną prowizorycznie zaprojektowane obwody sąsiednie i pobliskie, choćby na pewnem ograniczonem terytorjum. Opracowanie takiego częściowego planu sieci szkolnej, konieczne jest choćby z tego względu, że tylko w trakcie opracowywania sieci szkolnej może się okazać, iż w tej miejscowości w której powzięto zamiar budowy szkoły, nie może być w myśl zasad sieci szkolnej wogóle założona szkoła, a w takim razie sprawa budowy szkoły w tej miejscowości musi, rozumie się upaść.

5. Zachodzi kwestja, dla jakiego terytorjum należy opracować plan sieci jszkolnej w razie zamierzonej budowy szkoły w danej miejscowości?

Z poprzddnio podanych wyjaśnień wynika, że im dla większego terytorjum zostanie opracowany częściowy plan sieci szkolnej, tem z większą pewnością można stwierdzić zgodność zaprojektowania danej szkoły z zasadami planowej sieci szkolnej. Zrozumiałą jednak jest konieczność, choćby tylko ze względów praktycznych, ograniczenia tego terytorjum do takiego obszaru, aby możliwość popełnienia błędu była nieznaczna.

Jeżeli ze względu na rozmieszczenie miejscowości i osiedli ludzkich oraz na przeszkody naturalne można będzie wyodrębnić takie terytorjum nieznacznego obszaru (od 50 klm.^{2} do 100 klm.^{2}), że projektowanie obwodów szkolnych musi być rozwiązywane tylko dla tego wyodrębniającego się terytorjum i nie zależy od sieci szkolnej na terytorjach sąsiednich, Inspektor szkolny opracowuje plan sieci szkolnej, oczywiście dla takiego wyodrębniającego się terytorjum.

Jeżeli jednak nie da się wyodrębnić takiego terytorjum o nieznacznym obszarze, a nie zachodzi jeden z tych nielicznych wypadków, w których wybór punktu szkolnego i utworzenia obwodu szkolnego nie nasuwają żadnych wątpliwości, wówczas Inspektor szkolny wydziela terytorjum o promieniu conajmniej 6 kilometrów, biorąc jako środek daną miejscowość, i projektuje sieć szkolną na tem sztucznie wydzielonem terytorjum.
Może nieraz zajść wypadek pośredni, kiedy terytorjum z jednej strony posiadać będzie naturalną granicę (np. znaczniejszą rzekę); wtedy tylko w pozostałych kierunkach należy wyznaczyć wyżej omówioną sztuczną granicę w odległości 6 klm. od projektowanego punktu szkolnego.

Gdyby projektowane obwody szkolne nie mieściły się całkowicie na obranem terytorjum, wskazane jest stosowne powiększenie terytorjum, w każdym razie opracowany plan sieci szkolnej powinien w normalnych warunkach zawierać przynajmniej sześć obwodów.

W tej części Rzeczypospolitej, gdzie gminy są zbiorowe, może się zdarzyć, że dla opracowania takiego częściowego planu sieci szkolnej wystarczy rozpatrzeć tylko jedną gminę, a nawet i część gminy, ale tam, gdzie gminy są jednostkowe, należy z reguły brać kilka gmin sąsiednich.

Jeżeli szkoła ma być budowana w miastach, a zwłaszcza w miastach większych, w których szkół, oczywiście siedmio klasowych, będzie kilka lub kilkanaście, aczkolwiek pożądanem byłoby opracowanie sieci szkolnej odrazu dla całego miasta wraz z miejscowościami podmiejskiemi, to jednak w pierwszym okresie akcji budowy dostatecznem będzie rozpatrzenie części miasta, względnie tylko dzielnicy, z której dzieci będą uczęszczać do projektowanej szkoły.

Nadmienia się, że projekt sieci szkolnej opracowany w roku 1919 dla b. Kongresówki nie jest zatwierdzony, Inspektor Szkolny w razie podjęcia inicjatywy budowy szkoły winien więc poddać szczegółowej rewizji projekt sieci szkolnej z r. 1919 dla wyżej omówionego terytorjum, względnie przystąpić do ponownego opracowania sieci szkolnej.

6. Dla wydzielonego w sposób wyżej omówiony terytorjum Inspektor Szkolny opracowuje projekt sieci szkolnej w porozumieniu z organami gminnych samorządów szkolnych, kierując się zasadami, podanemi w art, 3, 4 i 6 ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych, a mianowicie:

1) aby wszystkie dzieci w wieku szkolnym mogły korzystać z nauki w publicznej szkole powszechnej; 2) aby szkoła była możliwie najwyższego stopnia organizacyjnego; 3) aby droga dziecka z domu do szkoły nie wynosiła więcej niż 3 klm.; 4) aby obwód skupiał jaknajwiększą liczbę dzieci w wieku szkolnym, nie więcej jednak, niż 650; 5) aby w zaprojektowanym obwodzie szkolnym liczba dzieci nie była mniejsza, niż 40 i 6) aby stopień organizacyjny odpowiadał liczbie dzieci zamieszkałych w obwodzie szkolnym, t. j. przy liczbie dzieci do 60 szkoła była 1-klasowa, od 61 do 100 — 2-klasowa, od 101, do 150 — 3-klasowa, od 151 do 200 — 4-klasowa od 201 do 250 — 5-klasowa, od 251 do 300 — 6-klasowa, a powyżej 300 — 7-klasowa, ewentualnie z oddziałami równoległymi.

Zasady sieci szkolnej zostaną szczegółowo omówione w oddzielnej monografji p. t. „Materjały do projektu sieci szkolnej", na tem miejscu Ministerstwo podaje tylko niektóre praktyczne wskazówki.

7) Przy opracowywaniu planu sieci szkolnej na obranem terytorjum w razie możliwości różnych rozwiązań, należy usilnie dbać o wybór rozwiązania, które daje obwody możliwie wysoko zorganizowanych szkół.

8. Przy projektowaniu obwodów nie należy pozostawiać poza granicami obwodów takich obszarów niezamieszkałych, które w przyszłości ze względu na parcelację, komasację, osadnictwo lub rozwój miejscowości mogą być zamieszkałe.

Kształt obwodu winien zbliżać się możliwie do koła względnie do umiaroweego sześcioboku, a obwody same, winny graniczyć ze sobą, o ile oczywiście nie rozdzielają ich obszary, które nie będą zamieszkałe (błota, lasy, łąki i t. p.)

Powierzchnia obwodów teoretycznie może dochodzić do 28,3 klm.^{2}, ponieważ jednak przy projektowaniu obwodów należy uwzględnić przeszkody naturalne, a następnie należy brać pod uwagę nie odległość zamieszkania dziecka od szkoły, lecz długość dostępnej dla dziecka drogi od miejsca zamieszkania do szkoły, przeciętne powierzchnie obwodów będą mniejsze.

Z dotychczasowych danych wynika, że przy średniej gęstości zaludnienia przeciętny obwód szkolny waha się od 14 do 16 klm.^{2}.

Na terenie gęsto zaludnionym lub na terenach gdzie są specjalne przeszkody naturalne, np. w okolicach górzystych, powierzchnie obwodów mogą być znacznie mniejsze, a na terenach słabo zaludnionych wskutek dużych obszarów niezamieszkałych znacznie większe od podanych wyżej liczb. W każdym razie, jeżeli przy projektowaniu planu sieci szkolnej na terenie normalnym otrzyma się powierzchnie obwodów mniejsze niż 14 klm.^{2}, nasuwa się z góry wątpliwość, czy obwody te zostały trafnie utworzone i należy poddać rewizji opracowany plan sieci szkolnej.

9. Obwód szkolny winien skupiać jaknajwiększą liczbę dzieci w wieku szkolnym, nie więcej jednak niż 650. W obwodach, w których liczba dzieci w wieku szkolnym wynosi od 351 do 650, należy projektować szkoły 7-klasowe z pomieszczeniami dla oddziałów równoległych, których może być najwyżej sześć, czyli szkoła 7-klasowa może mieścić razem sal szkolnych dla oddziałów zasadniczych i równoległych conajwyżej trzynaście.

W miastach, gdzie liczba dzieci jest tak znaczna, że z pewnością musi być założonych więcej szkół 7-klasowych, nie należy dążyć do zaprojektowania szkół pozbawionych zupełnie oddziałów równoległych lub z wieloma oddziałami, lecz przeciwnie należy projektować takie szkoły 7-klasowe, z których możliwie każda posiadałaby sześć oddziałów równoległych, o ile na to pozwolą mieiscowe warunki, np. wielkość placów. W miastach, ze względu na trudność uzyskania placów szkolnych, można wznosić na jednym placu dwie szkoły 7-klasowe, każdą z sześcioma oddziałami równoległymi, co należy wziąć pod uwagę przy projektowaniu sieci szkolnej.

Ministerstwo zaznacza, że w tych miejscowościach, w których szkół 7-klasowych będzie dwie lub więcej, o ile na to pozwolą inne warunki, wskazane jest zaprojektowanie oddzielnych szkół dla chłopców i oddzielnych dla dziewcząt; oczywiście na jednym placu mogą być wzniesione dwie szkoły, jedna dla chłopców, a druga dla dziewcząt.

10. Przy projektowaniu sieci szkolnej należy wziąć pod uwagę stan obecny, t. j. istniejące budynki szkolne własne i grunty szkolne, ewentualnie i grunty, które można łatwo uzyskać, pamiętać jednak należy, że zarówno istniejące budynki szkolne, jak i grunty nie mogą stanowić istotnej, a tembardziej trwałej przeszkody do racjonalnego rozwiązania sieci szkolnej, gdyż w miarę niszczenia się budynków i wznoszenia zamiast nich, budynków innych, sieć szkół istniejących będzie mogła coraz bardziej przekształcać się na taką sieć, która będzie odpowiadać zasadom podanym w ustawie. Zresztą istniejące budynki szkolne często już obecnie nie nadają się zupełnie na cele szkolne, mogą zaś być użyte z wielkim pożytkiem na inny cel, a grunty szkolne mogą być zamienione na inne bardziej odpowiednie.

Stan posiadania pod względem budynków i gruntów szkolnych winien być dokładnie znany Inspektorowi Szkolnemu. Inspektor Szkolny zażąda od gminy dokładnego wykazu istniejących gruntów szkolnych oraz gruntów dających się łatwo uzyskać.

We wniosku w sprawie częściowej sieci szkolnej Inspektor Szkolny winien zaprojektować sposób zużytkowania i przeznaczenia istniejących budynków szkolnych (przebudowa, przeznaczenie na mieszkania dla nauczycieli, przeznaczenie na inny cel, sprzedaż, rozebranie na materjał i t. p. oraz gruntów (zamiana, sprzedaż). W razie potrzeby Inspektor Szkolny zasięgnie opinji Architekta Powiatowego. Zwłaszcza dokładnie należy rozważyć sprawę zużytkowania budynków i gruntów szkolnych, znajdujących się w obwodzie szkoły, której budowa została zainicjowana.

11. W celu zbadania, czy plac szkolny, t. j. wyznaczone miejsce pod szkołę, której budowę zainicjowano będzie odpowiedni, należy poddać ten plac oględzinom przez Komisję, złożoną z Architekta Powiatowego, Lekarza Powiatowego (w miastach architekta i lekarza miejskiego) oraz Inspektora Szkolnego. Przed komisyjnem badaniem placu, gmina winna dostarczyć dokładnego planu sytuacyjnego w 2 egzemplarzach. Z badania komisji winien być sporządzony protokuł. O delegowanie Architekta

Powiatowego i lekarza Powiatowego Inspektor Szkolny zwróci się do Starosty.

Ministerstwo zaznacza, że w myśl zarządzenia Ministerstwa Robót Publicznych i Ministerstwa Zdrowia Publicznego — Architekt Powiatowy i Lekarz Powiatowy przyjmą udział w badaniu placu szkolnego.

Ministerstwo wyjaśnia, że prace przygotowawcze do budowy jako to: sporządzenie szkiców, projektu szkoły oraz kosztorysu ostatecznego nie powinny być podjęte przed uzyskaniem zatwierdzenia wyboru placu pod budowę szkoły.

Wniosek o zatwierdzenie wyboru placu pod budowę szkoły może być przedłożony Kuratorowi po uzyskaniu orzeczenia organizacyjnego, wskazane jednak jest przedłożenie tego wniosku razem z wyżej omawianym wnioskiem o zatwierdzenie punktu szkolnego, obwodu i stopnia organizacyjnego szkoły.

12. Po zaprojektowaniu obwodów szkolnych i wyznaczeniu punktów szkolnych należy w zależności od liczby dzieci w wieku szkolnym, zamieszkałych w projektowanych obwodach, oznaczyć stopnie organizacyjne szkół.

W myśl ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. liczba dzieci w obwodzie winna być podana z ostatnich trzech lat.

Mając jednak na względzie brak takich danych oraz zjawisko zmniejszania się obecnie liczby dzieci w wieku szkolnym (t. j. od 7 do 14 lat), jako skutek wojny, co trwać będzie do 1929 roku. Ministerstwo zarządza aby dla obliczenia liczby dzieci w celu oznaczenia stopnia organizacyjnego postępowano na razie w sposób następujący:

W miejscowościach, włączonych do obwodu tej szkoły, dla której ma być wydane orzeczenie organizacyjne, należy przeprowadzić spis młodszych, a więc poniekąd niewojennych roczników dzieci żyjących w danym czasie, a urodzonych w latach, poczynając od roku 1919. Liczby dzieci rocznych i dwuletnich nie należy uwzględniać, a to z powodu znacznej śmiertelności dzieci w tym wieku. Należy więc przeprowadzić spis dzieci, poczynając od dzieci trzyletnich.

Ze spisanej liczby dzieci należy obliczyć przeciętną jednego rocznika i liczbę tę pomnożyć przez siedem. A więc: jeżeli przeprowadza się spis dzieci np. w r. 1923, należy brać do obliczenia liczbę żyjących dzieci urodzonych w latach 1919 i 1920. Otrzymaną sumę należy podzielić przez dwa i pomnożyć przez siedem. Jeżeli spis przeprowadzać będziemy w roku 1924, należy spisać żyjące dzieci, urodzone w latach 1919, 1920 i 1921, sume podzielić przez trzy i pomnożyć przez siedem.

W miejscowościach, należących do pozostałych obwodów szkolnych zaprojektowanych w częściowym planie sieci szkolnej, specjalnego spisu dzieci można nie przeprowadzać, o ile Inspektor szkolny jest w posiadaniu liczb dzieci w wieku szkolnym choćby przybliżonych, gdyż dla szkół w tych obwodach Kuratorjum nie będzie wydawało orzeczeń organizacyjnych.

Również zbędne jest przeprowadzenie specjalnego spisu dzieci w miastach, w których liczba dzieci jest znaczna, a więc w których oprócz zamierzonej szkoły trzeba będzie wybudować jeszcze więcej szkół.

13. Ministerstwo zaznacza, że w myśl art. 8 ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych może być podniesiony stopień organizacyjny szkoły ponad normy wyżej podane, a również może być utworzony oddzielny obwód szkolny dla liczby dzieci mniejszej od 40. W takich wypadkach należy przedłożyć szczegółowo umotywowany wniosek wraz z projektem pokrycia kosztów utrzymania i budowy szkoły przez gminę i Skarb Państwa. Zaznacza się jednak, że wnioski takie będą obecnie uwzględniane tylko w nader wyjątkowych wypadkach.

14. Opracowany przez Inspektora Szkolnego projekt sieci szkolnej winien być uwidoczniony na mapce. Do wniosków w sprawie zatwierdzenia szkół w miastach należy dołączyć plan miasta, względnie jego części, z oznaczeniem punktu szkolnego i dzielnicy, którą szkoła będzie obsługiwała.

Na mapce, sporządzonej przy pomocy kalki z mapy sztabowej, należy zaznaczyć granice gmin, granice obwodów szkolnych, szkoły projektowane i istniejące. Szkoły projektowane oznacza się kółkami, których środkiem będą obrane punkty szkolne. Szkoły istniejące w budynkach własnych należy oznaczyć kwadracikami, a w budynkach wynajętych — trójkącikami, szkoły, mieszczące się częściowo w budynkach własnych, a częściowo w wynajętych — prostokątami. Stopnie organizacyjne szkół oznacza się liczbą rzymską.

Rozmieszczenie osiedli ludzkich w poszczególnych miejscowościach winno być uwidocznione na mapce maleńkiemi kwadracikami, jak na mapie sztabowej, lub pełną grubszą czarną linją, np. jeżeli wieś wyciągnięta jest w jedną linję.

Bardzo ważnem jest dokładne oznaczenie punktów szkolnych, i dotyczy to przedewszystkiem punktu tej szkoły, dla której wydane ma być orzeczenie organizacyjne.

Ze względu na małą skalę map sztabowych nietrudno zorjentować się co do położenia oznaczonego na mapce punktu; pożądanem jest, aby do mapki dołączyć plan orjentacyjny, choćby odręczny, w skali 1:10000 do 1:5000 niewielkiego obszaru otaczającego punkt szkolny tej szkoły, której budowę zainicjowano, na którym to planie byłoby uwidocznione położenie punktu szkolnego (placu szkolnego) względem danej miejscowości lub choćby poblizkich zabudowań oraz dróg (nlic) leżących w pobliżu placu szkolnego.

W celu uniknięcia nieporozumień, należy na mapce linją czerwoną oznaczyć drogi, prowadzące z najdalszych osiedli poszczególnych miejscowości do szkoły, o ile długość drogi przekracza 2 kilometry. W razie wątpliwości, co do długości drogi, względnie co do możliwości korzystania z tej drogi przez cały rok Inspektor Szkolny zwróci się o opinję do Inżyniera Drogowego.

Ministerstwo zwraca uwagę, że mapy sztabowe rozesłane Inspektorom Szkolnym nie zawsze zgodne są z rzeczywistością, na kopji z mapy należy więc poczynić poprawki.

15. Po opracowaniu sieci szkolnej Inspektor Szkolny zwoła w terminie conajmniej trzytygodniowym posiedzenie Dozorów Szkolnych (względnie Rad Szkolnych Miejscowych), działających na terenie, dla którego został opracowany projekt sieci szkolnej. Posiedzenie może być wspólne dla wszystkich zainteresowanych organów samorządu szkolnego lub też oddzielne dla każdego.

Wraz z zawiadomieniem o posiedzeniu Inspektor Szkolny przesyła Dozorowi Szkolnemu (Radzie Szkolnej Miejscowej) tej gminy, w której ma być wzniesiona szkoła, projekt sieci szkolnej t. j. mapkę sieci szkolnej oraz odpowiednie wyjaśnienia dotyczące sieci szkolnej. Odpis zawiadomienia o posiedzeniu Dozorów Szkolnych (Rad Szkolnych Miejscowych) należy przesłać urzędowi gminnemu, względnie zainteresowanym urzędom gminnym, a to w tym celu, aby gmina mogła przez swoich przedstawicieli, wchodzących do organów samorządu szkolnego wyrazić opinję, co do projektu sieci szkolnej, jak również co do przeznaczenia budynków i gruntów szkolnych. Plan sieci szkolnej winien być dostępny do przejrzenia i zapoznania się z nim dla wszystkich członków zainteresowanych organów samorządu szkolnego w przeciągu dwóch tygodni, o czem winna być umieszczona wzmianka w zawiadomieniach.

Z posiedzenia, na którem winien być obecny Inspektor Szkolny lub jego zastępca, należy spisać protokuł.

W protokule należy wymienić wszystkie projektowane obwody, miejscowości włączone do tych obwodów, liczbę dzieci w miejscowościach, punkty szkolne, stopnie organizacyjne szkół oraz długość drogi z najdalszych osiedli obwodów do punktu szkolnego.

Następnie należy zaznaczyć proponowane poprawki z motywami oraz rezultat porozumienia, względnie zaznaczyć, że do porozumienia nie doszło.

Jeżeli są grunty i budynki szkolne własne, należy szczegółowo rozpatrzeć ich przeznaczenie.

W końcu Dozór Szkolny (Rada Szkolna Miejscowa) wypowie opinję w sprawie projektowanej budowy szkoły i mieszkań dla nauczycieli, o pożądanym terminie rozpoczęcia budowy i o warunkach budowy.

16. Opracowany projekt sieci szkolnej wraz z odpisem protokułu posiedzenia gminnych organów samorządu szkolnego, Inspektor Szkolny przedkłada Radzie Szkolnej Powiatowej do zaopinjowania. Rada Szkolna Powiatowa wypowie również opinję co do konieczności budowy szkoły, przeznaczenia budynków istniejących i warunków budowy.

Rada Szkolna Powiatowa zawiadomi o posiedzeniu w sprawie sieci szkolnej Wydział Powiatowy, aby organ nadzorczy nad gminami miał możność wypowiedzieć swoją opinję przez przedstawicieli Powiatowego Związku Komunalnego, wchodzących do Rady Szkolnej Powiatowej.

Pożądanem jest zaproszenie na posiedzenie Inżyniera Drogowego ze względu na wpływ stanu dróg na projektowanie sieci szkolnej.

W miastach, w których niema Dozorów Szkolnych, Inspektor Szkolny przedkłada projekt sieci szkolnej do rozpatrzenia i zaopinjowania Radzie Szkolnej Miejskiej.

Tam, gdzie dotychczas nie został jeszcze wprowadzony Samorząd Szkolny, Dozór Szkolny zastępuje Rada Gminna, a Radę Szkolnę Powiatową—Wydział Powiatowy.

17. Projekt sieci szkolnej, protokuły z posiedzeń organów gminnego samorządu szkolnego i Rady Szkolnej Powiatowej wraz ze swoim wnioskiem w sprawie zatwierdzenia punktu szkolnego, obwodu i stopnia organizacyjnego mającej się budować szkoły oraz ewentualnie wniosek o zatwierdzenie wyboru placu pod szkołę wraz z planem sytuacyjnym i protokułem badania gruntu, prześle Inspektor Szkolny do Kuratorjum.

We wniosku Inspektor Szkolny wymieni stopień organizacyjny mającej się budować szkoły, punkt szkolny, poda dokładnie oficjalne nazwy wszystkich miejscowości włączonych do obwodu projektowanej szkoły z zaznaczeniem gminy, do której te miejscowości należą, liczby dzieci w poszczególnych miejscowościach obliczonych według sposobu wyżej omówionego, liczbę dzieci w całym obwodzie oraz maksymalne odległości od punktu szkolnego do najdalszych osiedli w poszczególnych miejscowościach.

Następnie poda Inspektor Szkolny wszystkie pozostałe zaprojektowane obwody, uzasadni ich zaprojektowanie i wyjaśni stanowisko organów samorządu szkolnego.

Wreszcie wyjaśni Inspektor Szkolny sposób zużytkowania budynków szkolnych i gruntów szkolnych, istniejących przedewszystkiem w obwodzie szkoły mającej się budować, oraz o ile niema gruntu, wyjaśni, czy grunt odpowiedni może być łatwo uzyskany.

W razie nieuzgodnienia stanowiska Inspektora Szkolnego z opinją organów samorządu szkolnego winien Inspektor Szkolny wyjaśnić i umotywować swoje stanowisko.

Na wypadek konieczności wprowadzenia poprawek w przedkładnej mapce wskutek niedokładności mapy sztabowej, Inspektor Szkolny wyjaśni te poprawki, gdyż Kuratorjum i Ministerstwo może rozpatrywać projekt sieci szkolnej tylko na podstawie posiadanych map sztabowych.

Ministerstwo podkreśla konieczność poświęcenia bacznej uwagi sprawie sieci szkolnej, zwłaszcza obecnie, kiedy zasady sieci szkolnej jeszcze nie spopularyzowały się i często przez miejscową ludność nie są rozumiane. Również koniecznem jest przestrzeganie wszytkich formalności i dokładne wykonanie mapki z siecią szkolną, a to w celu uniknięcia nieporozumień i zbędnej korespondencji.

18. Orzeczenie organizacyjne wydawać będzie Kuratorjum wedle niżej zamieszczonego wzoru. Kuratorjum zaprowadzi również wykaz szkół, dla których zostaną wydane orzeczenia organizacyjne, t. zw. kataster szkół, który będzie wypełniony po zatwierdzeniu planu sieci szkolnej na terytorjum całego Kuratorjum.

WARSZAWA, dnia 19 lipca 1923 r. (L. 8987/I).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) GŁĄBIŃSKI.

Załącznik do № 8987/I ...., dnia .... 192..... r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego ....

№ ....

ORZECZENIE.

W sprawie organizacji .... klasowej publicznej szkoły powszechnej w .... gminy .... powiatu .... (dla miast przy ul. .... lub w dzielnicy ....)

Po rozpatrzeniu planu sieci szkolnej gminy .... (albo gmin .... terytorjum, obejmującego części gmin .... miasta .... dzielnicy .... miasta ....) powiatu .... protokułu posiedzenia Dozoru Szkolnego gminy .... (albo Rady Szkolnej Miejscowej w ...., Dozorów Szkolnych gmin ...., Rad Szkolnych Miejscowych w ....) z dnia .... 192 r. № ...., opinji Rady Szkolnej Powiatowej w .... z dnia .... 192 r. № .... i sprawozdanie Inspektora Szkolnego w .... z dnia .... 192..... r. № .... Kuratorjum Okręgu Szkolnego .... orzeka co następuje:

I. W .... gminy .... powiatu .... (określenie miejsca, w którem ma powstać szkoła, a więc np. na południowym końcu .... w środku .... przy ul. .... przy zbiegu ulic ...., w dzielnicy ....) organizuje się .... klasowa publiczna szkoła powszechna z .... oddziałami równoległymi (ewentualnie dwie siedmioklasowe publiczne szkoły powszechne), do której obwodu włączone zostaną z gminy .... (miejscowości) .... (a dla miast: dla dzielnicy ....).

II. Gmina[1]) .... obowiązana jest — w myśl ustaw z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu oraz o budowie publicznych szkół powszechnych wznieść budynki szkolne, mieszkalne i gospodarcze, zaopatrzyć szkołę w całkowite urządzenie wewnętrzne oraz pokrywać przypadające na nią z ustawy koszty utrzymywania powyższej szkoły.

W wydatkach powyższych mają brać udział gminy[2]) .... w myśl wyżej przytoczonych ustaw.

III. Orzeczenie niniejsze otrzymują (gminy) .... Dozór Szkolny gminy .... (Rada Szkolna Miejscowa) w ...., albo Dozory Szkolne gmin .... lud Rady Szkolne Miejscowe w .... (Rada Szkolna Powiatowa) w .... oraz Wydział Powiatowy w .... (Województwa) w ....).

Kurator.

[1]) Gmina, na której terytorjum ma być wzniesiona szkoła.

[2]) Gminy, na których terytorjum leżą miejscowości włączone do obwodu powyższej szkoły.

[3]) Dla miast wydzielonych z powiatu.

ZJAZD ZWIĄZKU MIAST. Odbyło się posiedzenie wykonawczego komitetu zarządu Związku miast.

Omawiano sprawę zmiany terminu ogólnego zebrania delegatów Związku miast polskich. Poprzednio ustalono, iż zjazd ten odbędzie się w Warszawie 5 kwietnia. Wobec tego, iż pożądane jest, aby posłowie i senatorzy obecni byli na zjeździe w celu zapoznania się z głosami delegatów miast, kwiecień zaś będzie prawdopodobnie miesiącem ferji sejmowych, zdecydowano, iż zjazd ten odbędzie się 26, 27 i 28 kwietnia. Ustalono przytem ostatecznie porządek obrad zjazdu, i że termin wystawy Związku miast podczas targów poznańskich nie dozna zmiany. Dotąd zapowiedziało udział w wystawie 28 miast. Wybitny udział w wystawie wezmą: Łódź, Poznań, Kraków, Katowice oraz miasta wielkopolskie. Podczas wystawy odbędą się odczyty z dziedziny gospodarki miejskiej i poglądowe wycieczki do miast wielkopolskich, jako wzorowo urządzonych.

PRZYSZŁOROCZNY BUDŻET MINISTERJUM KOLEI. Ministerjum kolei rozpoczęło już układanie budżetu kolejowego na rok 1926.

Dyrekcjom kolejowym rozesłano już instrukcje, podług których mają zestawiać preliminarze swoich przyszłorocznych pozycji dochodowych i rozchodowych.

Z PRZEMYSŁU ŁÓDZKIEGO. Przedstawiciel „Wniesztorgu“ zawarł z kilku fabrykami towarów bawełnianych w Łodzi większe tranzakcje. Prowizoryczne obliczenia wykazują, iż zakupy wynoszą około 350 tys. dolarów. Największą ilość towaru zamówiono w Widzewskiej Manufakturze, poza tem zamówienia otrzymały firmy Scheibler i Grohmann, La Czenstochovienne, M. Silberstein, Karol Hofrichter i Freideberg. Przedstawiciele sowietów reflektowali najbardziej na towary białe. Materjałami wełnianemi na razie się mniej interesowali. Warunki, na jakich tranzakcje są dokonane, były następujące: 25 proc. efektywnemi dolarami, 50 proc. ratami na londyński Lloyds Bank i berliński „Deutsche Bank“, pozostałe 25 proc. solo wekslami „Wniesztorgu“ na zlecenie moskiewskiego „Gosbanku“ lub londyńskiej instytucji finansowej sowietów pod firmą Arcos Bank. Celem potwierdzenia zamówień przedstawiciel „Wniesztorgu“ wyjechał do Warszawy, aby porozumieć się z misją handlową. Po powrocie do Łodzi nastąpią ostateczne potwierdzenia zamówień.

OTWARCIE KOMUNIKACJI TELEGRAFICZNEJ Z ROSJĄ. Dzięki energicznym zabiegom dyrektora głównego urzędu telegrafu w Warszawie, p. Krzemińskiego, od d. 9-go marca nawiązano stałą komunikację telegraficzną z Rosją sowiecką, t. j. przed terminem wejścia w życie konwencji pocztowej polsko-sowieckiej. Na razie wymiana korespondencji telegraficznej odbywa się na dwóch przewodach: Warszawa—Mińsk—Moskwa i Warszawa—Kijów, dzięki czemu unika się pośrednictwa tranzytowego, co dało możność obniżenia taryfy telegraficznej z 36 groszy na 34 od wyrazu.

Główna dyrekcja poczt wydała polecenie, aby wszelka korespondencja telegraficzna do Rosji sowieckiej z całego państwa kierowana była na Warszawę. Telegramy do Rosji przyjmowane we wszystkich językach, pisane alfabetem łacińskim i z odpowiedzialnością za dostarczenie, czego do tej pory nie było.

Co do obrotu pocztowego, jeneralna dyrekcja poczt poleciła urzędom pocztowym rozpocząć z Rosją sowiecką całkowity ruch pocztowy w zakresie korespondencji listowej w, d. 17 marca. Do Związku socjalistycznych republik sowieckich wolno od tej daty przyjmować listowe przesyłki zwyczajne, polecone i pospieszne. Co do opłat, to obowiązują taryfy międzynarodowe.

MONETY SREBRNE. Wkrótce nadejść ma do Warszawy drugi transport monet srebrnych, bitych przez mennicę paryską ze srebra, dostarczonego z Polski. Transport ten zawierać będzie monety srebrne 1 i 2-złotowe i zwiększy obieg bilonu srebrnego o 10 000.000 złotych. Niezależnie od transportu z Francji, w tych dniach nadszedł transport monet srebrnych z Anglji.

Z PAŃSTWOWEJ RADY KOLEJOWEJ. Rada zjazdu przemysłowców górniczych wybrała na swego przedstawiciela do państwowej rady kolejowej na lata 1925, 1926, 1927 p. Tomasza Kociatkiewicza, a jako zastępcę p. Ludwika Sągajłłę.

RUCH KOLEJOWY MIĘDZY POLSKĄ a ROSJĄ. W roku 1924 przywieziono z Rosji do Polski ogółem 3301 wagonów.

W tej liczbie: 828 wagonów jaj; 1028 wag. rudy żel.; 365 wag. materjału drzewnego; 11 wag. oleju; 86 wag. ryb; 38 wag. antracytu; 118 wag. gęsi; 73 wag. włosia; 251 wag. mienia reewakuowanego; 74 wag. uchodźców; 30 wag. bawełny; 37 wag. terpentyny; 42 wag. skór futrzanych; 115 wag. żelaza i resztę „różnych“. Z ogólnej liczby wywiezionych wagonów 1909 przeszły przez Polskę tranzytem.

Ogółem wyszło z Polski do Z. S. R. R. 2546 wagonów. W tej liczbie 1023 maszyn i narzędzi roln.; 310 żelaza i wyrobów żel.; 65—stali; 107—parafiny; 11—wełny drzewnej; 5—zboża 9—manufaktury; 28—maszyn; 9—węgla; 158—chemikalji; 224—części kotłów parowych; 46—artykułów spoż.; 24—szpilek drzewnych; 35—nasion; 25—celulozy; 16—szmat; 15 blachy i 421—„różnych“. Z liczby 2546 wywiezionych wagonów 2177 przeszło przez Polskę tranzytem.

HYGIENA SPOŁECZNA.

ODRA.

Odra jest chorobą zaraźliwą dla dzieci, jednak są wypadki, że zapadają też i dorośli ludzie. Zarazek, który wywołuje odrę, do obecnej chwili nie jest znany. Odrę można przenosić pośrednio lub bezpośrednio. Dziecko, które raz przechodziło odrę, więcej nie zapada, staje się odpornym organizm na tę chorobę, na całe życie.

Choroba zwykle zaczyna się dreszczami i nieżytami błon śluzkowych. dróg oddechowych i oczów (katar nosa, zapalenie spojówek, nieżyt oskrzeli i t. d.), ciepłota podnosi się do 39' — 40° potem może opaść do normy, w tym czasie, tak zwanym — zwiastunów odry — nieżyty błon śluzowych wzmagają się, można na błonie śluzowej w ustach i na policzku zauważyć maleńkie punkciki czerwone (objaw tak zwany Koplika) takież same mogą być punkciki na dziąsłach (objaw Filatowa), w końcu i na podniebieniu.

To wszystko w jamie ustnej nic więcej nie jest, jak wysopka odrowa w ustach. Po kilku dniach 4 - 6 wysypka występuje na ciele, najpierw za uszami, na szyi i twarz. Tutaj znowu ciepłota zaczyna się podnosić do 39° — 40° C.

Z każdym dniem choroby wysypka pokazuje się to na piersi, to na brzuchu, a w końcu przechodzi częściowo też i na kończyny górne lub dolne. Z chwilą, gdy wysypka jest na kończynach, na twarzy zaczyna wysypka blednąć. Katary nosa i oczów zaczynają być mniejsze, stopniowo giną i przy tem ciepłota spada. Zaczyna się tłuszczenie, tak zwane otrębowate i trwa 4 — 8 dni. Cały okres choroby trwa około 15 dni od czasu zwiastunów.

Aby odróżnić szkarlatynę od odry co do wysypki — to wysypka odrowa ma żywo czerwone duże plamki, zlekka wznoszące się, nie oszczędzając całej twarzy t. j. nosa i warg, czego nie widzimy przy szkarlatynie. Poszczególne plamy odry miejscami zlewają się z nierównemi brzegami.

Odra, jako taka, nie jest ciężką chorobą, bardzo rzadko doprowadza do śmierci. Mogą być powikłania ze strony płuc, szczególnie zapalenie płuc i niebezpieczne dla dzieci z angielską chorobą i dzieci rodziców gruźlików. Często bywa zapalenie ucha środkowego. Dzieci po odrze zapadają na koklusz i na gruźlicę.

Odra leczenia lekarstwami nie wymaga. Podczas dreszczów musi chory pozostać w łóżku, dyeta lekka, dobrze okna w pokoju przyciemnić z powodu nieżytu oczów, płukanie ust aby nie powstało zapalenie dziąseł.

Nie dawać nic na przeczyszczenie, ponieważ przy odrze są częste rozwolnienia.

Gdy nastąpi złuszczanie, trzeba kąpać chorego i smarować ciało maściami. Okres izolacyjny chorego trwa do 4 tygodni, a otoczenia do 2 tygodni.

Dr. TADEUSZ BARYLSKI.

Będzin.

Anons: Przepisy dotyczące sprzedaży środków spożywczych są do nabycia w „Administracji Somorządu Powiatu Będzińskiego". — Kasa Komunalna ulica Sączewska 23.

Do numeru dzisiejszego dołącza się okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dotyczący wydania orzeczeń organizacyjnych dla publicznych szkół powszechnych.

Do
P. T. Prenumeratorów!

Z dniem 1-go kwietnia 1925 roku wstrzymujemy wysyłkę dziennika tym prenumeratorom, którzy dotychczas nie wpłacili zaległej prenumeraty.

ADMINISTRACJA.

L. MIEDZWINSKI, Katowice

ULICA WARSZAWSKA 33. TELEFON 359.

Kamieniołomy bazaltowe, dolomitowe i wapienne

ORAZ

Wyłączna sprzedaż na Polskę granitu
Zjednoczonych Śląskich Kamieniołomów

dostarcza wszelkiego rodzaju kamienie do budowy dróg, jako to:

Tłuczeń, Kostkę bazaltową, Kostki granitowe

wszelkich wymiarów, **Dolomit i Wapień**

i uprasza zwracać się w sprawie dostawy powyższych materjałów bezpośrednio lub do jednej z firm następujących:

GUSTAW WEINZIEHER, Będzin Sączewska 29, telefon 41.
Br. FEINSTEIN-RATYNSKI, Warszawa Lwowska 11, „ 54-05.

Niniejszym podaje się do wiadomości publicznej, że

KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

została uruchomiona w lokalu Sejmiku przy ul. Sączewskiej Nr. 23.

Kasa Oszczędności przyjmuje wkłady na książeczki oszczędnościowe od 1 złotego wzwyż, otwiera rachunki bieżące zwyczajne i przekazowe, przyjmuje papiery wartościowe na przechowanie, dokonywa zakupu i sprzedaży papierów wartościowych pupilarnych na rachunek i zlecenia wkładów, załatwia inkaso, udziela krótkoterminowych pożyczek:

a) na weksle o dwóch podpisach osób majątkowo odpowiedzialnych.
b) pod zastaw papierów wartościowych.
c) na książeczki oszczędnościowe innych instytucji oszczędnościowych, państwowych i komunalnych.

Kasa Oszczędności udziela długoterminowych pożyczek hipotecznych.

Kasa czynna codziennie od 8 do 1 z wyjątkiem niedziel i świąt.

ZARZĄD
KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BĘDZIŃSKIEGO.

Wydawca: Wydział Powiatowy Sejmiku Będzińskiego. Tłoczono w „Drukarni i Introligatorni“ Pow. Zw. Kom w Będzinie. Redakcja i Administracja: Gmach Starostwa w Będzinie.